

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

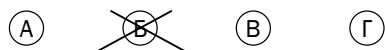
3 септември 2009 г. – Вариант 1

УВАЖАЕМИ ЗРЕЛОСТНИЦИ,

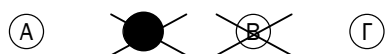
Тестът съдържа **38 задачи** по история и цивилизация и задача за отговор на исторически въпрос. **38-те задачи са два вида:**

- задачи с избираем отговор;
- задачи със свободен отговор.

Първите 30 задачи (от 1. до 30. включително) в теста са от затворен тип с четири възможни отговора, обозначени с главни букви от А до Г, от които само един е верен. Отговорите на тези задачи отбелязвайте със син/черен цвят на химикалката в **листа за отговори**, а не върху тестовата книжка. Отбелязвайте верния отговор със знака **X** в кръгчето с буквата на съответния отговор. Например:

Ако след това прецените, че първоначалният отговор не е верен и искате да го поправите, запълнете кръгчето с грешния отговор и отбележете буквата на друг отговор, който приемате за верен. Например:

За всяка задача трябва да е отбелязан не повече от един действителен отговор. Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, чиято буква е отбелязана със знака X.

Отговорите на задачите със свободен отговор (от 31. до 38. включително) се отбелязват в предоставения **свитък за свободните отговори**. Четете внимателно инструкциите! Срещу номера и главната буква на съответната задача/на съответното подусловие напишете верния отговор.

Задачата за **отговор на исторически въпрос** напишете в **свитъка за свободните отговори** на предвиденото за това място.

ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговори!

1. Кой източник свидетелства за държавната традиция на българите от средата на II до втората половина на VIII в.?

- А) Маламировата летопис
- Б) Сюлейманкьойски надпис
- В) Именник на българските ханове
- Г) Чаталарски надпис.

2. Кое твърдение за управлението на хан Тервел НЕ е вярно?

- А) сключва договор с Византия, в който се съдържа и икономическа клауза
- Б) включва се във византийските дворцови борби
- В) разгромява византийския император Никифор I Геник
- Г) разгромява арабите пред стените на Константинопол

3. Мирният договор между България и Византия от 863 г.:

- А) урежда търговските отношения между двете държави
- Б) задължава България да приеме християнството от Византия
- В) удостоява българския владетел с титлата цар
- Г) признава българската църква за автокефална

4. Кой български владетел е управлявал най-дълго?

- А) хан/ княз Борис I
- Б) хан Тервел
- В) хан Кубрат
- Г) цар Петър

5. Кога българските земи са завладени окончателно от Византия?

- А) 50 години след смъртта на цар Симеон
- Б) 3 години след възкачването на Иван Владислав на българския престол
- В) 30 години след бунта на Михаил срещу цар Петър
- Г) 20 години след битката при с. Ключ

6. Какви титли получават българският владетел и православният духовен глава в резултат на унията, сключена от Калоян с римския папа Инокентий III?

- А) крал и примас
- Б) княз и архиепископ
- В) цар и патриарх
- Г) император и екзарх

7. След коя битка цар Иван Асен II поставя в храма „Св. 40 мъченици” каменна колона със следния надпис?

„Аз, Иван Асен, в Христа Бога верен цар и самодържец на българите... излязох на война... и разбих гръцката войска, а самия цар... Теодор Комнин взех плен с всичките му боляри. И цялата му земя от Одрин и до Драч превзех... А пък градовете... около Цариград и самия този град владееха фръзите (латинците), но и те се покоряваха под десницата на моето царство.”

- А) битката при Велбъжд
- Б) битката при Клокотница
- В) битката край Одрин
- Г) битката при Солун

8. През 1444 г. кръстоносната коалиция, предвождана от крал Владислав III Ягело, претърпява поражение от османлиите при:

- А) Анкара
- Б) Варна
- В) Константинопол
- Г) Косово поле

9. Каква част в османската армия са еничарите?

- А) доброволци
- Б) конница
- В) пехота
- Г) тилови части

10. От кой век са най-ранните сведения за хайдути по българските земи?

- А) XV
- Б) XVI
- В) XVII
- Г) XVIII

11. В кой от посочените варианти въстанията от периода XV – XVII в. са изброени в хронологичен ред?

- А) Първо Търновско, Второ Търновско, Карпошово, Чипровско
- Б) Първо Търновско, Карпошово, Второ Търновско, Чипровско
- В) Първо Търновско, Чипровско, Второ Търновско, Карпошово
- Г) Първо Търновско, Второ Търновско, Чипровско, Карпошово

12. С кой български духовник се свързва Великденската акция от 1860 г.?

- А) Неофит Бозвели
- Б) Иларион Макариополски
- В) Антим Видински
- Г) Софроний Врачански

13. Коя организация през епохата на Възраждането е свързана с дейността на Евлоги и Христо Георгиеви?

- А) БРЦК
- Б) Добродетелна дружина
- В) Одеско българско настоятелство
- Г) Българско общество

14. Идеята за републиканско устройство на бъдеща свободна България е обоснована в програмните документи на:

- А) Паисий Хилендарски и Софроний Врачански
- Б) Стоян Чомаков и Драган Цанков
- В) Любен Каравелов и Васил Левски
- Г) Петко Славейков и Драган Цанков

15. Главен апостол на Втори (Сливенски) революционен окръг при подготовката на Априлското въстание през 1876 г. е:

- А) Стоян Заимов
- Б) Иларион Драгостинов
- В) Стефан Стамболов
- Г) Панайот Волов

16. Кой от посочените мирни договори е прелиминарен?

- А) Берлински
- Б) Ньойски
- В) Букурещки
- Г) Санстефански

17. Целта на свиканото през 1879 г. Учредително събрание е да:

- А) определи държавните граници на Княжество България
- Б) изработи и приеме основния закон на Княжество България
- В) утвърди „Органическия устав” на Източна Румелия
- Г) съгласува провеждането на реформи в Македония и Тракия

18. Кое твърдение за Съединението (1885 г.) е вярно?

- А) всички Велики сили подкрепят българския народ
- Б) Русия оказва военна помощ на българския народ
- В) Сърбия оказва военна помощ на българския народ
- Г) Англия застава на страната на българския народ

19. За кой български владетел търси международно признание правителството на Стефан Стамболов?

- А) княз Александър I
- Б) княз/цар Фердинанд I
- В) цар Борис III
- Г) цар Симеон II

20. Кое въстание е връх в националноосвободителното движение на българския народ в Македония и Одринска Тракия?

- А) Кресненско-Разложкото от 1878 г.
- Б) Горно-Джумайското от 1902 г.
- В) Илинденско-Преображенското от 1903 г.
- Г) Войнишкото от 1918 г.

21. С подписването на кой договор е свързана втората национална катастрофа на България?

- А) Санстефански
- Б) Берлински
- В) Лондонски
- Г) Ньойски

22. През 1926 г. правителство на Демократическия сговор съставя:

- А) Александър Стамболийски
- Б) Андрей Ляпчев
- В) Кимон Георгиев
- Г) Иван Багрянов

23. През коя година България се присъединява към Трестранния пакт?

- А) 1939 г.
- Б) 1940 г.
- В) 1941 г.
- Г) 1942 г.

24. На 15 септември 1946 г. България е провъзгласена за република в резултат на:

- А) решение на Велико народно събрание
- Б) решение на Обикновено народно събрание
- В) указ на регентите
- Г) проведен референдум

25. Коя държавна институция осъществява законодателната власт в Република България?

- А) Президентство
- Б) Министерски съвет
- В) Народно събрание
- Г) Конституционен съд

26. На кого принадлежи идеята за създаване на световна организация за мир след Първата световна война?

- А) италианския министър-председател Орландо
- Б) френския министър-председател Клемансо
- В) американския президент Уилсън
- Г) английския министър-председател Джордж

27. Характерни особености на установените тоталитарни режими в Германия и СССР са:

- А) корпоративна система и наличие на кооперации
- Б) култ към вождя и партията, срастване на партията с държавата
- В) демокрация и хуманизъм
- Г) икономическо сътрудничество и опазване на околната среда

28. Кога в Сан Франциско се учредява Организацията на Обединените нации (ООН)?

- А) 1943 г.
- Б) 1944 г.
- В) 1945 г.
- Г) 1946 г.

29. Началото на „студената война” се свързва с:

- А) войната в Корея
- Б) речта на Чърчил в град Фултън
- В) създаването на НАТО
- Г) Нюрнбернския процес

30. С договора от Маастрихт се създава:

- А) Европейска общност за въглища и стомана (ЕОВС)
- Б) Европейска икономическа общност (ЕИО)
- В) Европейска общност (ЕО)
- Г) Европейски съюз (ЕС)

Отговорите на задачи от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободните отговори!

31. Срещу буквите в свитъка за свободните отговори запишете в хронологическа последователност три събития, свързани с външната политика на българските владетели от първата половина на IX век.

32. Срещу буквите в свитъка за свободните отговори запишете имената на трима български министър - председатели в периода след Освобождението до края на XIX век.

33. Срещу съответната буква в свитъка за свободните отговори посочете историческата личност и определете века, свързани с посочените събития/факти:

- А) Преодоляване на татарското надмощие в България
- Б) Издаване на първата печатна книга на български език „Абагар”
- В) Завземане на властта в Русия от болшевиките

34. Срещу съответната буква в свитъка за свободните отговори запишете подходящия термин/понятие (миграция, авторитаризъм, реституция, интеграция, тоталитаризъм, национализация), които съответстват на посочените определения:

- А) процес на обединяване или сливане на елементи от различни структури в една или няколко държави
- Б) процес на преселване на големи или малки общности от една област в друга или от една държава в друга
- В) форма на управление, при която се налага безпрекословно подчинение, изпълнителната власт се осъществява от едно лице, а представителните органи действат формално

35. За всяко от изброените понятия посочете конкретен пример от българската или съвременната световна история:

- А) политеизъм
- Б) евроинтеграция
- В) култ към личността
- Г) икономическа криза

36. Анализирайте сведенията от текста и отговорете на следните въпроси:

- А) За коя от българските столици се отнася текстът на Йоан Екзарх в „ Шестоднев”?
- Б) На кой български владетел е направено описание?

„ Когато някой плебей и беден чужденец дойде отдалеч към придворните кули на княжевския дворец и ги види, той се чуди... Като влезе пък в двореца и види високи палати и богато украсени отвън църкви...,а вътре с мрамор и мед, сребро и злато, не знае с какво да ги сравни... Ако ли пък му се случи да види и княза, седнал в мантия, обшита с бисер със златен наниз на шията, с гривни на ръцете, препасан с кадифен пояс и увиснал на бедрото му меч, а от двете му страни седнали боляри със златни огърлици, с пояси и гривни...”

37. Разгледайте картата и посочете:

А) Военни действия от коя война са представени на картата? При кой български град са решаващите за изхода на войната сражения?

Б) С кой договор са регламентирани отношенията след края на войната? През коя година е подписан той?

38. Разгледайте изображението и запишете:

А) На кой български светец е изображението? С кое религиозно движение го свързвате ?

Б) При управлението на кой български владетел и през кой век възниква това религиозно движение ?

В свитъка за свободните отговори напишете в обем до 3 страници отговор на историческия въпрос:

Как българите достигат до победа в борбата за църковна независимост през Възраждането?

При отговора вземете под внимание следните въпроси:

1. Какви са отношенията на българите с Цариградската патриаршия след 1396 г.?
2. Кои действия на гръцкото духовенство поражда българското недоволство?
3. През какви етапи преминават борбите на българите за църковна самостоятелност?
4. Какви са българските искания във всеки един от тези етапи?
5. Кога приключват борбите на българите с Цариградската патриаршия?

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА
ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

3 СЕПТЕМВРИ 2009 г.

ВАРИАНТ № 1

Задача от 1 до 30.

Ключ с верните отговори

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	В	1
2.	В	1
3.	Б	1
4.	Г	1
5.	Б	1
6.	А	1
7.	Б	1
8.	Б	1
9.	В	1
10.	А	1
11.	Г	1
12.	Б	1
13.	Б	1
14.	В	1
15.	Б	1
16.	Г	1
17.	Б	1
18.	Г	1
19.	Б	1
20.	В	1
21.	Г	1
22.	Б	1
23.	В	1
24.	Г	1
25.	В	1
26.	В	1
27.	Б	1
28.	В	1
29.	Б	1
30.	Г	1

Задача 31. – 3 точки

- А) Хан Крум разгромява византийската армия в битката при Върбишкия проход.**
- Б) Хан Маламир присъединява областта около Пловдив.**
- В) Българо-сръбска война по времето на хан Пресиян.**

Възможни са и други отговори

Задача 32. – 3 точки

- А) Драган Цанков**
- Б) Стефан Стамболов**
- В) Константин Стоилов**

Възможни са и други отговори

Задача 33. – 6 точки

Събитие	Личност	Век
Преодоляване на татарското надмощие в България	Теодор Светослав	XIV
Издаване на първата печатна книга на български език „Абагар“	Филип Станиславов	XVII
Завземане на властта в Русия от болшевиките	Владимир Илич Ленин	XX

Задача 34. – 3 точки

- А) интеграция**
- Б) миграция**
- В) авторитаризъм**

Задача 35. – 8 точки

- А) религиозни вярвания на славяните**
- Б) присъединяване на България към Европейския съюз**
- В) култ към Йосиф Висарионович Сталин**
- Г) световна криза 1929 – 1933 г.**

Възможни са и други отговори

Задача 36. – 4 точки

- А) Преслав**
- Б) княз/цар Симеон Велики**

Задача 37. – 4 точки

- А) Сръбско-българска война 1885 г.; Сливница**
- Б) Букурещки мирен договор; 1886 г.**

Задача 38. - 4 точки

А) Св.Иван Рилски; отшелничество

Б) цар Петър; X век

Отговор на исторически въпрос - 35 точки

Как българите достигат до победа в борбата за църковна независимост през Възраждането?

35 точки се получават за пълен отговор, който включва:

- Определяне и изясняване на ключовите понятия в заглавието;
- Отговори на петте съпътстващи въпроси;
- Правилен подбор на основните факти;
- Анализ и обобщения на основата на аргументирани твърдения и верни факти;
- Висока езикова и правописна култура.

30 точки се получават, когато са разчетени и изяснени ключовите понятия, разработени са отговорите на петте съпътстващи въпроса, направен е верен подбор на основните факти, но са допуснати незначителни пропуски в аргументацията и обобщенията по един от съпътстващите въпроси. Показана е висока езикова култура.

25 точки се получават, когато са разчетени и изяснени ключовите понятия, разработени са отговорите на петте съпътстващи въпроса, направен е верен подбор на основните факти, но са допуснати незначителни пропуски в аргументацията и обобщенията по два от съпътстващите въпроси. Показана е висока езикова култура.

20 точки се получават, когато са разчетени и изяснени ключовите понятия, разработени са отговорите на петте съпътстващи въпроса, направен е верен подбор на основните факти, но са допуснати незначителни пропуски в аргументацията и обобщенията по три от съпътстващите въпроси. Допуснати са незначителни стилови и езикови неточности.

15 точки се получават, когато са разчетени и изяснени ключовите понятия, разработени са отговорите на петте съпътстващи въпроса, направен е верен подбор на основните факти, но са допуснати незначителни пропуски в аргументацията и обобщенията по четири от съпътстващите въпроси. Допуснати са значителни стилови и езикови неточности.

10 точки се получават, когато липсва отговор на един от съпътстващите въпроси, а по другите са допуснати фактологически грешки и са изложени само отделни аргументи, липсват обобщения. Допуснати са значителни стилови и езикови неточности.

5 точки се получават, когато не са разработени съпътстващите въпроси, допуснати са груби фактологически грешки, липсват анализ и обобщение, показана е слаба езикова култура.

0 точки се получават, когато липсва отговор на историческия въпрос.